

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

В.І. Кифяк, З.І. Кобеля

ОБҐРУНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ І ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ

Посібник-практикум

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

2023

УДК [005.52:005.334] (076)
К 38

Друкується за ухвалою Вченої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол №3 від 3 квітня 2023)

Рецензенти:

- А. Вдовічен** – доктор економічних наук, професор, директор Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ;
- А. Чорновол** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, обліку і оподаткування ЧТЕІ ДТЕУ;
- С. Тимчук** – власник та директор ПП «Грандем», стейкхолдер освітньо-професійної програми «Економіка та організація бізнесу», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ЧНУ імені Юрія Федьковича.

К 38   **Кифяк В.І., Кобеля З.І.** Обґрунтування економічних рішень і оцінювання ризиків: посібник-практикум. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 192 с.

Навчальний матеріал посібника-практикума викладено відповідно до програми курсу «Обґрунтування економічних рішень і оцінювання ризиків».

Наводяться методичні рекомендації до проведення практичних занять і самостійного опрацювання дисципліни, метою яких є закріплення теоретичних знань і відпрацювання практичних навичок при вивченні вказаного курсу. Видання містить різні за складністю та змістом практичні завдання.

Для студентів вищих навчальних закладів.

УДК [005.52:005.334] (076)

© В.І. Кифяк, З.І. Кобеля, 2023

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2023

ЗМІСТ

I. МЕТОДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РІШЕНЬ

1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	5
2. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ	12
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ	24

II. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УМОВАХ ПОВНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	31
2. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ	33
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ	38

III. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УМОВАХ ЧАСТКОВОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	41
2. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ	43
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ	50

IV. ТЕОРІЯ КОРИСНОСТІ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ У ПРОЦЕСАХ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	52
2. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ	57
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ	61

V. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ

1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	64
2. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ	67
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ	76

VI. ОБҐРУНТУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ ЗА УМОВ РИЗИКУ

1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	78
2. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ	90
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ	93

VII. КІЛЬКІСНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ

1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	96
2. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ	100
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ	105

VIII. ВИКОРИСТАННЯ «ДЕРЕВА РІШЕНЬ» ДЛЯ ОБҐРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	110
2. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ	112
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ	115

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ..... 119

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ..... 145

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 191

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Донець Л.І., Шепеленко О.Ф., Баранцева С.М., Сергєєва О.В., Веремейчик О.Ф. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. / За заг. ред. Л.І. Донець. К.: ЦУЛ, 2012. 472 с.
2. Балджи М.Д., Карпов В.А., Ковальов А.І., Костусєв О.О., Котова І.М., Сментина Н.В. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2013. 670 с.
1. Світлична Т.І. Конспект лекцій з дисципліни «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків» (для студентів 4 курсу денної і 5 курсу заочної форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства») / Т. І. Світлична; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2012. 111 с.
2. Семенова К. Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротاپринт, 2013 р. 194 с.
3. Сулим М.В., Пенцак О.С. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: підручник. Львів : Новий Світ. 2000, 2011. 330 с.

Додаткова:

1. Економіка підприємства: збірник практичних завдань / уклад.: В.І. Кифяк, С.В. Ксьондз, С.І. Тодорюк, І.М. Антохова. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2018. 112 с.
2. Кифяк В. І., Кобеля З. І., Мельник Я. В. Побудова динамічної стохастичної моделі загальної рівноваги національної економіки України. *Економіка та держава*. 2021. № 2. С. 92–99. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.2.92.
3. Круковська О.В., Борковська В.В., Короленко О.Б. Прийняття управлінських рішень, моделі та методи в аналізі, та аудиті. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. №6. С. 10-16. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2021/4.pdf.
4. Овдіюк О.М. Методологічні основи розробки основних етапів управлінських рішень в підприємницьких структурах. *Ефективна економіка*. 2019. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7220>.
5. Овдіюк О.М., Степура М.О. Сутність, зміст та сфера застосування управлінських рішень. *Наукові горизонти*. 2019. №3(76). С. 72-79. URL: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/9806/3/SH_2019_3_72-79.pdf.
6. Національні системи оцінювання ризиків і загроз: кращі світові практики, нові можливості для України : аналіт. доп. / Резнікова О. О., Войтовський К. Є. Лепіхов А. В. ; за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ : НІСД, 2020. 84 с
7. Національна оцінка ризиків. URL : <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/nacionalni-riziki/naczionalna-ocziinka-rizikiv>.
8. Звіт про проведення Національної оцінки ризиків. Державна служба фінансового моніторингу України. URL : <https://www.pard.ua/uk/trader/financial-monitoring/4317-derzhavna-sluzhba-finansovoho-monitorynhu/?pageno=3>.

Навчальне видання

**Кифяк Вікторія Іванівна,
Кобеля Зоряна Ігорівна**

**ОБҐРУНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ
І ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ**

Посібник-практикум

Відповідальний за випуск: Лопатинський Ю.М. – д.е.н.,
проф., завідувач кафедри бізнесу та управління
персоналом Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Літературний редактор – ***О.В. Лукул***
Технічний редактор – ***А.В. Цвіра***

Підписано до друку 11.11.2023. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Друк різнографічний. Ум.-друк. арк. 10,5.
Обл.-вид. арк. 11,3. Тираж 50. Зам..
Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету
58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002 р.